

«Ο Επιστάτης», προϊόν συνδημιουργίας

«Ο Επιστάτης» του Χάρολντ Πίντερ από το Θέατρο Σταγόνες Ζωής. Μετάφραση: Γιώργος Σταματίου Σκηνοθεσία: Τάκης Χριστοφάκης Μουσική επένδυση: Αντρέι Κρουπά Παίζουν: Αντρέας Τσουρής, Αντρέι Κρουπά, Βασίλης Μπαξεβάνης

Σ' ένα θεατρικό μήνα ζήσαμε κειμενικές αποκαθλώσεις του Μαχαιρά, του Γκαίτε, του Σαίξπηρ και του Γκόγκολ. Και παρόλο που οι παραστάσεις διέφεραν στα πάντα, από τον σκοπό μέχρι το επίπεδο, από τους τρόπους ελεύθερης συμπεριφοράς, ως το πω έτσι, με τον λόγο μέχρι την επιλογή του θεατρικού είδους και, κατ' επέκταση, την προκύπτουσα αισθητική, μια επιθυμία για έναν ακέραιο λόγο, για μια χωρίς παρεμβάσεις φωνή συγγραφέα την είχα αναπτύξει. Ο Πίντερ, που ήρθε στην ώρα του για να μας ξεδιψάσει με τον λόγο του, πλάθει το θέατρό του από τη γλώσσα. Από εκείνη τη δική του, την απρόβλεπτη, όπου το νόημα δεν περιέχεται σε κάθε λεκτική μονάδα, σε κάθε ατάκα, αλλά αποτελεί το αστάρι, το υπόστρωμα του συνόλου των λέξεων, όπου η αραιή πλεκτάνη των δήθεν ασήμαντων διαλόγων σταδιακά πυκνώνει και ως άρρηκτος δεσμός δένει μεταξύ τους, τους ήρωες των έργων του. Και, πάλι σε μια σύγκριση με τις θεατρικές εμπειρίες Σεπτεμβρίου-Οκτωβρίου, ο Πίντερ διαθέτει ακόμα ένα στέρεο γνώρισμα που εκτιμάς, όταν το στερείσαι. Τα έργα του έχουν τοίχους. Έχουν περιορισμό περιβάλλοντος. Έχουν κλειστό εσωτερικό χώρο, που συμβάλλει στην υλοποίηση των κεντρικών δράσεων των πιντερικών έργων, όπως η Εισβολή και η Πάλη για την κυριαρχία. Επιζητούσα, λοιπόν, μια επιστροφή στα θεατρικά βασικά, στον Λόγο και στον Χώρο.

«Ο Επιστάτης» είναι η καλύτερη δουλειά του Τάκη Χριστοφάκη. Είναι, όπως φαίνεται, προϊόν συνδημιουργίας με τους τρεις ερμηνευτές των ρόλων. Ο σκηνοθέτης δεν επιβάλλεται, για να μη χαθεί το παραμικρό από τη διαφορετικότητά των τριών ηθοποιών του. Ο καθένας μπήκε σ' αυτή την παραγωγή με τη δική του προσωπικότητα, με τη δική του υποκριτική μανιέρα, με την τόσο διαφορετική πορεία στον θεατρικό χώρο. Αντιλαμβάνομαι ότι και τρεις παλιοί συνεργάτες της ίδιας σχολής και κοπής, που για χρόνια έπαιζαν μαζί στον ίδιο θίασο, θα ήταν αναγκασμένοι να διαφοροποιηθούν στο μέγιστο για να παίξουν τους τρεις ρόλους του «Επιστάτη». Οπότε το γεγονός ότι οι τρεις συντελεστές

της υπό συζήτηση παράστασης μπαίνουν σ' αυτήν από τρεις διαφορετικές εισόδους, είναι κέρδος, είναι και ευκαιρία να διαμοιραστούν μεταξύ τους τα τρία συστατικά του πιντερικού θεάτρου. Ο Αντρέας Τσουρής, ο εισβολέας Caretaker, είναι «υπεύθυνος του τομέα» του ψυχολογικού ρεαλισμού, της πιντερικής, βέβαια, εκδοχής, ανάμεικτο με στοιχεία του θεάτρου του παραλόγου. Ο ήρωάς του είναι στο κέντρο όλης της δράσης, και ο ηθοποιός κρατάει με μαστοριά το υποκριτικό κέντρο της παράστασης. Είναι πιο έντονος, πιο γραφικός, πιο απτός από τους άλλους. Ο Αντρέι Κρουπά εκπροσωπεί την πιντερική ποίηση, την αινιγματική, τη μισοειπωμένη, τη λανθάνουσα. Ο Άστον του είναι ο μόνος που δημιουργεί, που φτιάχνει πράγματα. Είναι αυτός που πρέπει να χειριστεί τον περισσότερο πόνο. Χαμηλός τόνος, συγκρατημένη υποκριτική συμπεριφορά, εξαίρετο αποτέλεσμα. Ο Βασίλης Μπαξεβάνης παίζει «απέναντι» από τον Κρουπά, φτιάχνοντας τον ρόλο του αδελφού εξ αντιθέτου. Ο χαρακτήρας του έχει τους εμφανείς σπόρους της πολιτικής γραμμής που δυναμώνει στον Πίντερ των δεκαετιών '80-'90. Έχει

δική του υποκριτική φωνή, κι όπου χρειάζεται, τον βοηθούν οι συνάδελφοί του.

Σε κάποια σημεία της παράστασης άρχισα να αντιλαμβάνομαι ότι η δημιουργική ομάδα προβάλλει ένα θέμα, το οποίο προσωπικά δεν είχα εντοπίσει στις παλαιότερες συναντήσεις με το κείμενο του «Επιστάτη». Το επιβεβαίωσα και από τις σημειώσεις στο πρόγραμμα της παράστασης. Είναι η ιδιότητα του χαμένου πατέρα των δύο αδερφών που επιδόθηκε στον επιστάτη. Η υπογράμμιση των ατακών για την ομοιότητά του με τον «αδελφό του θείου» δείχνει προς την κατεύθυνση αυτής της... ανακάλυψης(!) Δεν είμαι σίγουρη, δεν πείστηκα ότι το στοιχείο αυτό προσθέτει κάτι. Το μοτίβο της εισβολής, δουλεμένο στην εντέλεια στο «Πάρτι γενεθλίων», το μοτίβο της ένταξης του ξένου σώματος σε μια δεδομένη κατάσταση, το οποίο αρχίζει να λειτουργεί ως καταλύτης και καταστροφέας, είναι από τις κύριες προτάσεις του πιντερικού θεάτρου. Η διπλή ταυτότητα του «επιστάτη» ως θύματος και θύτη, οι εσωτερικές αναμετρήσεις για την κυριαρχία, είναι, πιστεύω, υπεραρκετό υλικό για τη σκηνική υλοποίηση.

Νόνα Μολέσκη

nona.moleski
@philelefttheros.com

